

بسم الله الرحمن الرحيم

فشار امریکا برای توافق و امتناع ایران

(ترجمه)

ترامپ رئیس جمهور امریکا، اشتیاق و حرص شدیدی برای دستیابی به توافق با ایران از خود نشان می‌دهد. در همین راستا معاونش دیوید ونس را که دومین مقام بلندپایه در آن کشور محسوب می‌شود، در تاریخ 2026/4/11 به پاکستان فرستاد تا این هدف را تحقق بخشد؛ اما این تلاش ناکام ماند. سپس اعلام کرد که او را برای دور دوم مذاکرات در تاریخ 2026/4/21 اعزام خواهد کرد، ولی ایران از برگزاری این دور خودداری نمود و بدین‌سان، این اقدام نیز بی‌نتیجه ماند.

همچنان ترامپ اعلام کرد که فرستاده‌اش ویتکوف و دامادش کوشنر را در تاریخ 2026/4/25 به پاکستان خواهد فرستاد، اما پس از آن‌که وزیر خارجه ایران، عباس عراقچی، پاکستان را ترک کرد، سفر آنان را لغو نمود.

در مقابل، ایران هیچ‌گونه آمادگی برای دیدار با هیأت امریکایی اعلام نکرد. وزارت خارجه این دولت تصریح کرد که «عباس عراقچی در سفر به پاکستان با فرمانده ارتش آن دولت، عاصم منیر دیدار کرده و درباره تحولات مربوط به آتش‌بس، پایان جنگ و راه‌های تقویت صلح و ثبات در منطقه گفتگو نموده و مواضع و ملاحظات تهران را به جانب پاکستانی منتقل کرده است.»

خبرگزاری رویترز به نقل از یک منبع پاکستانی گزارش داد که «عراقچی مطالبات ایران و ملاحظات آن در قبال خواسته‌های امریکا را مطرح کرده و هیچ برنامه‌ای برای برگزاری نشست میان ایران و امریکا در اسلام‌آباد وجود ندارد.» همچنین خبرگزاری فارس به نقل از شورای عالی امنیت ملی ایران تأکید کرد که «هیچ مذاکره‌ای با امریکا در کار نیست.»

در ادامه، عراقچی به عُمان رفت؛ جایی که گفته شد ایران تمایل دارد مذاکرات را از پاکستان به عُمان منتقل کند. به نظر می‌رسد عُمان، برخلاف برخی دیگر از طرف‌ها، فشاری بر ایران وارد نمی‌کند؛ همان‌گونه که در دوره‌های پیشین، قبل از تجاوز امریکا و رژیم یهود بر ایران در تاریخ 2026/2/28، نقش میانجی بی‌طرف را ایفا کرده بود.

پیش از این نیز هیأت‌های امریکا و ایران در عُمان دیدار می‌کردند تا سرانجام توافق سال 2015 به امضا رسید. اکنون نیز ایران در پی آن است که عُمان را در مذاکرات مربوط به تنگه هرمز دخیل سازد تا در کنار آن به‌عنوان یک طرف حضور داشته باشد. از همین‌رو، وزارت خارجه ایران در تاریخ 2026/4/26 اعلام کرد که «عراقچی با پادشاه عُمان دیدار کرده و درباره امنیت کشتیرانی در تنگه هرمز و امنیت خلیج و دریای عُمان با وی گفتگو کرده است.» بدین ترتیب، ایران می‌کوشد با وارد ساختن عُمان در روند مذاکرات، موقف خود را تقویت نماید.

در سوی دیگر، به نظر می‌رسد پاکستان بر ایران فشار وارد می‌کند تا خواسته‌های امریکا را بپذیرد. در همین چارچوب، عاصم منیر فرمانده ارتش پاکستان که عملاً حاکم این دولت به‌شمار می‌رود، در تاریخ 2026/4/15 سفری سه‌روزه به ایران انجام داد و با شماری از مسئولان ایرانی دیدار و گفتگو کرد. او پیامی از سوی امریکا برای آغاز دور جدیدی از مذاکرات با خود حمل می‌کرد.

به نظر می‌رسد این سفر با هدف شناسایی بازیگران اصلی در ساختار سیاسی ایران و ارائه تصویر روشن به امریکا انجام شده باشد؛ چنان‌که ترامپ در تاریخ 2026/4/21 اظهار داشت: «هیچ‌کس نمی‌داند رهبر واقعی در ایران کیست؛ در داخل نظام اختلافاتی وجود دارد؛ برخی از مذاکره حمایت می‌کنند و برخی دیگر با آن مخالف‌اند.»

ترامپ در تاریخ 2026/4/24 نیز گفت: «تهران قصد دارد پیشنهادی ارائه کند که خواسته‌های ما را برآورده سازد، اما ما از جزئیات آن آگاه نیستیم. با این حال، در حال حاضر با افراد مسئول در تماس هستیم.» این اظهارات نشان می‌دهد که پاکستان اطلاعات مربوط به ایران را در اختیار امریکا قرار می‌دهد.

پس از آن که ترامپ پی برد عراقچی تمایلی به دیدار با فرستادگانش، ویتکوف و کوشنر، ندارد، سفر آنان را لغو کرد و گفت: «آن‌ها ۱۸ ساعت سفر نخواهند کرد تا درباره هیچ چیز گفتگو کنند.» او همچنین مدعی شد که «رهبری ایران دچار سردرگمی است و ما همه ابزارها را در اختیار داریم، در حالی که ایران چیزی در دست ندارد؛ و اگر بخواهند گفتگو کنند، کافی است با ما تماس بگیرند.»

این سخنان نشان می‌دهد که او تاکنون نتوانسته ایران را وادار به امضای توافقی مطابق با شروط خود سازد. در مقابل، ایران چنین نشان می‌دهد که شتابی برای دستیابی به توافق ندارد و چندان به مذاکرات با امریکا علاقه‌مند نیست؛ بلکه خود را برای رویارویی نیز آماده ساخته است. چنان‌که تلویزیون ایران به نقل از رهبری عالی نظامی گزارش داد: «در صورت تداوم محاصره و اقدامات خصمانه امریکا در منطقه، به نیروهای آن پاسخ خواهیم داد.» همچنین سخنگوی وزارت دفاع ایران در تاریخ 2026/4/25 اعلام کرد: «امریکا در پی یافتن راهی برای خروج از باتلاق جنگ است.»

ایران به خوبی از میزان نیاز امریکا به امضای توافق آگاه است و در راستای تقویت موقف خود گام برمی‌دارد. امتناع از دیدار با معاون ترامپ و نیز رد ملاقات با فرستادگان او، همگی اقداماتی است که ترامپ را در وضعیت دشواری قرار داده و او را در موضع ضعف نشان داده است. این رویکرد، در سطح جهانی نیز به تقویت موقف ایران انجامیده و آمادگی آن برای ورود مجدد به جنگ با امریکا و هم‌پیمانانش، رژیم یهود، را برجسته ساخته است. ایران همچنین تصریح کرده که «خواست‌های سخت‌گیرانه را نخواهد پذیرفت.»

در همین حال، گزارش شده است که عراقچی قصد دارد به روسیه سفر کند؛ زیرا ایران می‌کوشد این کشور را نیز در روند مذاکرات دخیل سازد تا از یک‌جانبه‌گرایی امریکا بکاهد و فشارهای آن را کاهش دهد. با این حال، امریکا با این امر مخالف است و روسیه نیز تمایلی به رویارویی با امریکا ندارد؛ بلکه می‌کوشد از تحریک آن پرهیز کند، تا مبادا در موضوع اوکراین با واکنش منفی امریکا مواجه شود.

در این چارچوب، امریکا از اوکراین خواسته است از برخی مناطق تحت اشغال روسیه صرف‌نظر کند؛ اقدامی که به سود روسیه است و امید آن را برای پیروزی در این جنگ سرنوشت‌ساز افزایش می‌دهد. از این‌رو، بعید به نظر می‌رسد روسیه برای حمایت از ایران، فشار جدی بر امریکا وارد کند.

آنچه ترامپ را به شدت به سمت مذاکرات سوق داده، تمایل او به دستیابی به توافقی است که بتواند آن را به عنوان یک پیروزی سیاسی مطرح کند؛ تا از این طریق موقعیت خود و حزبش را تقویت نماید. این در حالی است که محبوبیت او در داخل کاهش یافته و بیم آن دارد که حزبش در انتخابات میان‌دوره‌ای کنگره در ماه نوامبر آینده شکست بخورد؛ امری که می‌تواند بر انتخابات ریاست‌جمهوری دو سال بعد نیز تأثیرگذار باشد.

از سوی دیگر، تأثیرات جنگ بر اقتصاد جهانی نیز قابل توجه است؛ چرا که تسلط ایران بر تنگه هرمز و محاصره بنادر آن توسط امریکا، بحران اقتصادی جهانی را تشدید کرده و امریکا را در موضع اتهام قرار داده است. گزارش‌ها در تاریخ 2026/4/26 حاکی از آن است که بیش از ۶۰۰ کشتی بزرگ تجاری همچنان در اطراف تنگه هرمز متوقف مانده‌اند؛ زیرا ایران اعلام کرده تا زمانی که محاصره بناדרش رفع نشود، این تنگه را باز نخواهد کرد.

در چنین شرایطی، امریکا در وضعیت سردرگمی قرار گرفته است. اگر بخواهد تجاوز خود را از سر گیرد، این پرسش مطرح است که آیا خواهد توانست به اهدافش دست یابد؟ به‌ویژه آن‌که این مسیر را به مدت ۴۰ روز آزموده و در تحقق اهدافش تردید دارد. از همین‌رو، ترجیح داده است بر مذاکرات تمرکز کند و اهداف خود را از این طریق دنبال نماید. به همین دلیل، آتش‌بس را برای مدت نامعلوم تمدید کرده تا در صورت پیچیده شدن روند مذاکرات، ناچار به ازسرگیری جنگ نشود.

به نظر می‌رسد ایران این وضعیت را به خوبی درک کرده است؛ بنابراین از اینکه مذاکرات با معاون ترامپ را از سر بگیرد و نیز با فرستادگانش دیداری داشته باشد خودداری کرده و در تلاش است موقف خود را در سطوح مختلف تقویت نماید. با این حال، ایران در این میدان تنها است و امریکا به سبب تفرقه بین سرزمین‌های اسلامی در قالب دولت‌های ضعیف، بر آن‌ها تسلط یافته است.

با توجه به این موضوع، اهمیت وحدت سرزمین‌های اسلامی در چارچوب یک دولت واحد، یعنی دولت خلافت بر منهج نبوت آشکار می‌شود؛ دولتی که بتواند در برابر امریکا و رژیم یهود ایستادگی کرده و آنان را به گونه‌ای قاطع شکست دهد.

برگرفته از جریده الرأیه

مترجم: عبدالرحمن مستنصر